

Wprowadzenie

Niniejsza publikacja to **opis standardów, jakie powinny zapewnić organy prowadzące oraz dyrektorzy szkół dla prawidłowego funkcjonowania systemu oświaty**. Realizacja zadań oświatowych to proces współpracy organów prowadzących i dyrektorów szkół i placówek oświatowych. Z racji ścisłego powiązania z budżetami organów prowadzących jednostki oświatowe pozostają zależne od kondycji finansowej samorządu. To dyrektor szkoły lub placówki oświatowej będący obecnie niemalże menedżerem odpowiedzialny jest za współpracę i realizację zadań oświatowych.

Książka ta stanowi poradnik dla organów prowadzących i dyrektorów szkół. Wyjaśnia, jak:

- zakładać, prowadzić, przekazywać i likwidować jednostki oświatowe;
- **optymalizować wydatki** na oświatę (tworzenie GZEAS-ów, łączenie szkół w zespoły, likwidacja szkół, przekazywanie szkół do prowadzenia przez inne podmioty);
- **wdrożyć w życie reformę wychowania przedszkolnego** (pokazujemy wiele uchwał, które należy podjąć już w 2014 r.);
- dokonać rekrutacji dzieci i uczniów do publicznych przedszkoli i szkół na nowych zasadach oraz **przygotować się na procedurę odwoławczą od wyników rekrutacji**;
- przebiega proces finansowania oświaty przez budżet państwa (dotacje na wychowanie przedszkolne, subwencje);
- **finansować zadania oświatowe** (pomoc materialna, dożywianie, dowożenie uczniów);
- dokonywać ewidencji szkół i placówek niepublicznych;
- funkcjonują organy publiczne jednostek oświatowych: dyrektorzy, rady pedagogiczne i organy społeczne;
- stworzyć regulamin wynagradzania, ustalić wynagrodzenie nauczycielskie, naliczyć odpis na ZFŚS.

Opracowanie zawiera nie tylko opis merytoryczny zagadnień, ale również **wzory aktów prawa lokalnego oraz wzory innych dokumentów** niezbędnych do prawidłowej organizacji systemu oświaty na terenie JST, np.:

- Uchwała o przekazanie szkoły lub przedszkola;

- Wniosek o wpis do ewidencji szkół niepublicznych;
- Uchwała w sprawie przekazania do prowadzenia Szkoły Podstawowej w drodze umowy Stowarzyszeniu;
- Umowa o przekazanie szkoły;
- Porozumienie w sprawie zakładania i prowadzenia szkoły lub placówki przez JST, dla której prowadzenie i zakładanie tej szkoły nie jest zadaniem własnym;
- Uchwała o połączeniu szkół w zespół szkół;
- Regulamin rady rodziców.

Funkcjonowanie jednostki oświatowej podlega odrębnym regulacjom ustawowym, które w ostatnim czasie uległy znacznym zmianom. Ostatnio **weszło w życie kilka ważnych zmian, które dotyczą:**

- Reformy wychowania przedszkolnego oraz naliczania dotacji dla przedszkoli niepublicznych, a także zasad rozliczeń między gminami – jest to wynikiem wejścia w życie w dniu 1.9.2013 r. ustawy z 13.6.2013 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2013 r. poz. 827 ze zm.),
- Finansowania reformy wychowania przedszkolnego – jest to wynikiem wejścia w życie w dniu 1.9.2013 r. rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z 13.8.2013 r. w sprawie udzielania gminom dotacji celowej z budżetu państwa na dofinansowanie zadań w zakresie wychowania przedszkolnego (Dz.U. z 2013 r. poz. 956), które określa terminy realizacji warunków otrzymania dotacji celowej.
- Zasad rekrutacji do przedszkoli i szkół – jest to wynikiem wejścia w życie w dniu 18.1.2014 r. ustawy z 6.12.2013 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2014 r. poz. 7).

Reforma wychowania przedszkolnego rozłożona jest na lata 2013–2017. Jednak **najwięcej stosownych uchwał oraz wdrożenie odpowiednich procedur należy dokonać w 2014 r.** W związku z tymi zmianami **organy prowadzące JST muszą** zapewnić warunki do realizacji zarówno obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego, jak i prawa do korzystania z wychowania przedszkolnego. Wymaga to:

- **Stworzenia sieci przedszkoli w gminie, mając na względzie kryterium odległości**, tak aby zapewnić dzieciom dostęp do placówki realizującej wychowanie przedszkolne w obrębie 3 km od miejsca zamieszkania, w których organ prowadzący zapewni spełnianie tego obowiązku. Zadaniem JST jest takie dostosowanie sieci przedszkoli i innych form wychowania przedszkolnego, aby ten warunek został spełniony. W związku z tym **JST musi podjąć uchwałę w sprawie ustalenia sieci publicznych przedszkoli i innych form wychowania przedszkolnego**, która będzie wyszczególniać zwiększoną liczbę przedszkoli publicznych;
- **Przygotowania stosownych procedury** (w związku z obniżaniem wieku przedszkolnego), **aby od 1.9.2015 r. przyjąć do przedszkoli 4-latki, a od 1.9.2017 r. przyjąć do przedszkoli 3-latki**; w tym celu można uzupełnić sieć przedszkoli o przedszkola niepubliczne, które przyjmą dzieci na zasadach „1 złoty za godzinę”;

- **Przygotowania procedury konkursowej dla przedszkoli niepublicznych**, które chcą ubiegać się o przyjęcia dzieci na zasadach „1 złoty za godzinę”, a w zamian otrzymają 100% dotacji (lub więcej) – wymaga to podjęcia **uchwały w sprawie określenia regulaminu otwartego konkursu ofert na prowadzenie niepublicznego przedszkola**, które spełnia warunki określone w art. 90 ust. 1d ustawy z 7.9.1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz.U. z 2004 r. Nr 256 poz. 2572 ze zm.) bądź **uchwały w sprawie określenia regulaminu otwartego konkursu ofert na prowadzenie niepublicznej innej formy wychowania przedszkolnego**, o której mowa w art. 90 ust. 1c ustawy z 7.9.1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz.U. z 2004 r. Nr 256 poz. 2572 ze zm.); wdrożenie takiej procedury będzie obowiązkowe od 1.9.2015 r. dla gmin, które nie będą miały miejsc w przedszkolach samorządowych. Uchwały te muszą wejść w życie w takim czasie, aby gmina zapewniła miejsca w przedszkolach wszystkim dzieciom do tego uprawnionym. W przeciwnym przypadku będzie musiała zwrócić dotację celową za te dzieci, którym nie zapewni miejsca.

Ponadto od 1.9.2014 w zespół mogą być też połączone przedszkola działające na terenie objętym obwodem jednej szkoły. W związku z tym **należy podjąć uchwałę (wraz z aktem założycielskim i statutem) o utworzeniu zespołu szkolno-przedszkolnego ze szkoły podstawowej i przedszkola mającego siedzibę w obwodzie szkoły.**

Organ samorządowy może także uchwalić **uchwałę o powołaniu zespołu szkolno-przedszkolnego powstałego w wyniku przekształcenia oddziału przedszkolnego w przedszkole.** Jest to wynik likwidacji od 1.9.2016 r. oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych, które od 1.9.2016 r. z mocy prawa staną się przedszkolami.

W zakresie reformy wychowania przedszkolnego książka zawiera zatem następujące wzory:

- Uchwała w sprawie określenia regulaminu otwartego konkursu ofert na prowadzenie niepublicznego przedszkola, które spełnia warunki określone w art. 90 ust. 1d ustawy z 7.9.1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz.U. z 2004 r. Nr 256 poz. 2572 ze zm.);
- Zarządzenie w sprawie powołania Komisji Konkursowej w celu przeprowadzenia otwartego konkursu ofert na prowadzenia niepublicznego przedszkola na terenie Miasta;
- Informacja o wynikach otwartego konkursu ofert;
- Uchwała w sprawie określenia regulaminu otwartego konkursu ofert na prowadzenie niepublicznej innej formy wychowania przedszkolnego, o której mowa w art. 90 ust. 1c ustawy z 7.9.1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz.U. z 2004 r. Nr 256 poz. 2572 ze zm.);
- Uchwała o sieci szkół;
- Uchwała o powołaniu zespołu szkolno-przedszkolnego powstałego w wyniku przekształcenia oddziału przedszkolnego w przedszkole;
- Uchwała (wraz z aktem założycielskim i statutem) o utworzeniu zespołu szkolno-przedszkolnego ze szkoły podstawowej i przedszkola mającego siedzibę w obwodzie szkoły;

- Uchwała w sprawie opłat za świadczenia i czasu przeznaczzonego na bezpłatne nauczanie, wychowanie i opiekę w przedszkolach.

Publikacja zawiera również opis zasad rekrutacji (w okresie przejściowym) po nowelizacji ustawy o systemie oświaty na wszystkich poziomach edukacji od przedszkola do szkół ponadgimnazjalnych. Pierwsza tura rekrutacji do publicznych placówek oświatowych pokazała, że nie wszystkie rozwiązania przewidziane na okres wdrażania nowych zasad rekrutacji zdały egzamin. W okresie przejściowym w latach 2014–2016 ciężar prawidłowego zorganizowania procesów rekrutacji spada w całości na dyrektorów szkół. Zakończony już proces rekrutacyjny pokazał, że szczególne trudności sprawiało im wyznaczenie kryteriów rekrutacji. Pomimo że pierwszy formalny etap rekrutacji przeprowadzany przez komisje rekrutacyjnej, właśnie się kończy, **dyrektorzy szkół muszą pamiętać o procedurze odwoławczej. Pierwszy raz potwierdzana w przepisach ustawy o systemie oświaty możliwość wniesienia skargi do sądu administracyjnego na rozstrzygnięcie dyrektora szkoły w sprawie odmowy przyjęcia ucznia do szkoły (przedszkola) może zostać wykorzystana przez niektórych rodziców.** Warto zatem doświadczenie zdobyte w pierwszym okresie działania nowych przepisów wykorzystać w latach następnych.

W zakresie rekrutacji na płycie CD (dołączonej do publikacji) zamieszczono następujące wzory dokumentów:

- Wniosek o przyjęciu do przedszkola;
- Deklaracja o kontynuowaniu wychowania przedszkolnego;
- Oświadczenie o samotnym wychowaniu kandydata;
- Oświadczenie o wielodzietności rodziny kandydata;
- Zarządzenie w sprawie ustalenia kryteriów dla potrzeb postępowania rekrutacyjnego;
- Zarządzenie powołania Komisji Rekrutacyjnej;
- Zarządzenie w sprawie określenia terminów postępowania rekrutacyjnego, terminów składania dokumentów oraz terminów postępowania uzupełniającego w roku szkolnym;
- Protokół z posiedzenia Komisji Rekrutacyjnej;
- Uzasadnienie odmowy przyjęcia;
- Odwołanie od rozstrzygnięcia Komisji Rekrutacyjnej;
- Rozstrzygnięcie Dyrektora Publicznego Przedszkola w sprawie odwołania od rozstrzygnięcia Komisji Rekrutacyjnej.

Niniejsze opracowanie stanowi więc kompletne i aktualne rozwiązanie dla wielu problemów powstających w czasie pracy szkoły, przedszkola, którego przydatność gwarantowana jest wieloletnim doświadczeniem jego autorów. Jest ono skierowane nie tylko bezpośrednio do dyrektora jednostki oświatowej czy pracowników kadry kierowniczej oświaty, ale także do organów prowadzących.

Agnieszka Pawlikowska